

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2025-0000146891

Datum
18 maart 2025

Opgesteld door

Samengewerkt met

Bijlage(n)
3

Aan
Van

MBZK
DBFR

nota

Oplegnota verzoek eerste kamer om inzicht fin. impact
taken medeoverheden

Aanleiding

De vaste commissie van Binnenlandse Zaken van de Eerste Kamer heeft u op 29 januari jl. per brief verzocht om één samenvattend overzicht te geven dat inzicht geeft in de financiële impact van bestaand beleid van de rijksoverheid op decentrale overheden (i.e. van rijksbeleid dat in de afgelopen circa 15 jaar tot stand is gekomen) én van beleidsvoornemens van het Rijk die consequenties hebben voor de taken van decentrale overheden en daardoor financiële effecten sorteren op lokaal niveau. Met bijgaande Kamerbrief gaat u in op dit verzoek.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de brief en deze mede namens de Staatssecretaris Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane naar de Kamer sturen.

Ter informatie

- Verzoek van de Eerste Kamer is om de brief voor 1 mei te versturen.
- De brief gaat in afschrift ook naar de Tweede Kamer.
- De brief is ambtelijk afgestemd met het ministerie van Financiën en ligt nu parallel voor aan de staatssecretaris Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane.
- Op 28 april. vindt er een overleg plaats met lid Lievense van de BBB initiatiefnemer van dit verzoek.

Kern

- In de brief wordt aangegeven dat deze brief als eerste stap gezien mag worden in de beantwoording van de vragen die in de Eerste Kamer en de Tweede Kamer leven ten aanzien van de balans tussen ambities, taken, middelen en uitvoeringskracht.
- In deze brief wordt een korte toelichting geven op de door de Eerste Kamer gevraagde overzichten, die als bijlagen bij deze brief zijn gevoegd. Vervolgens wordt ingaan op de impact van bestaand beleid in zijn algemeenheid en daarna meer specifiek met betrekking tot de taken van provincies en gemeenten.
- Bij de impact van bestaand beleid wordt ingegaan op autonome versus medebewindstaken en wordt benadrukt dat het niet mogelijk is om een uitputtend overzicht te geven van de taken van gemeenten en provincies en of de financiering daarvan adequaat is. Daarnaast wordt in deze paragraaf het proces van de Uitvoerbaarheidstoets Decentrale Overheden (UDO) toegelicht.

- Uit het bijgevoegde overzicht blijkt dat voor provincies met name de taken op de domeinen OV, natuur en Wet open overheid in ontwikkeling zijn. Zoals in de Voorjaarsnota 2024 staat aangegeven, hebben kabinet en IPO erkend dat er onderzoek nodig is naar de vraag of de bbp-systematiek evenredig meebeweegt met de ontwikkeling van de kosten op deze drie beleidsterreinen. Daarbij dient goed gekeken te worden naar uitvoeringscapaciteit, trends, ontwikkelingen en prognoses, juridische en financiële obstakels. Waarbij dit ook in het licht van de gehele overheidsfinanciën wordt bekeken. Op deze dossiers is daarom in het kader van de Voorjaarsnota 2024 afgesproken dat deze vraagstukken nader worden uitgewerkt, waarbij het gaat om de balans tussen ambities, taken, middelen en uitvoeringskracht.
- Voor het gemeentefonds geldt dat er sinds 2010 met name taken bij zijn gekomen op de beleidsterreinen jeugd, Wmo en participatie. Zoals vermeld in de Voorjaarsnota 2025 zet het kabinet in op beheersbare jeugdzorg en een gezonde financiële positie voor gemeenten. Voor 2025 tot en met 2027 komt daarom in totaal circa 3 miljard euro cumulatief beschikbaar voor jeugdzorg en gemeenten, waarvan ook middelen voor de terugval in 2026 in het Gemeentefonds. Voor 2028 en verder worden de beheersmaatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd versterkt en worden aanvullende maatregelen uitgewerkt. Hiernaast werken Rijk en de VNG door aan nieuwe financiële arrangementen voor Jeugdzorg en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) die (beter) aansluiten bij de (financieel)bestuurlijke verhoudingen en meer duidelijkheid en voorspelbaarheid voor beide partijen bieden. In afwachting van deze uitwerking is voor de Wmo bij Voorjaarsnota 2024 een reeks van jaarlijks 75 miljoen euro oplopend naar 300 miljoen euro in 2029 gereserveerd voor aanvullende indexatie voor demografie/vergrijzing. Het kabinet voegt hier voor 2030 een extra tranche van 75 miljoen euro aan toe. Voor 2030 is daarmee nu 375 miljoen euro gereserveerd, structureel.

Onze referentie
2025-0000146891

Datum
18 maart 2025

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Brief aan Eerste Kamer	
2	Overzichten financiële impact provinciefonds en gemeentefonds en specifieke uitkeringen.	
3	Afschriftbrief aan Tweede Kamer	